

OBRIM NOUS CAMINS...

Programa d'Activitats

CURS 2017-2018

Juliol 2017

La col·laboració entre **les Fundacions Emili Darder i Ateneu Pere Mascaró** comença pràcticament des del mateix naixement de l'Ateneu Pere Mascaró el setembre del 2010. L'organització de conferències i debats conjunts ha sigut una constant, així com de jornades i sobretot la participació en l'edició i distribució de *L'altra mirada*, tasca de la qual se n'encarrega un Equip de Redacció format per companys i companyes de les dues fundacions des del número 14 de la revista.

Aquesta activitat conjunta va portar al convenciment que era absolutament necessari sumar esforços i potenciar sinergies comunes per fer un bot qualitatiu en la construcció d'un instrument que donés continuïtat a la feina feta fins aleshores per cada una de les dues fundacions i que fos capaç d'afrontar els reptes que el present i el futur del País ens demandaven.

Amb el convenciment que no tenia cap sentit que dues fundacions que tenen els mateixos objectius i se situen dins l'espai polític i social de l'esquerra, de l'ecologisme, del feminisme i del sobiranisme no unifiquessin els seus esforços i amb el convenciment que la unió de recursos humans, econòmics i materials suposaria més una multiplicació que una simple suma.

Els membres de les dues fundacions Antoni Marimon, Pere Sampol, Damià Pons, Lila Thomàs, Miquel Rosselló i Josep Valero, treballen i consensuen un protocol de col·laboració.

La idea central d'aquest protocol es resumeix en el següent paràgraf: **"el nostre País necessita impulsar "laboratoris d'idees", que amb solvència i criteri sàpiguen afrontar l'anàlisi de la nostra pròpia realitat, avaluar les experiències que tant des de les institucions democràtiques progressistes com des de la societat civil es posin en marxa, aportar idees noves per construir projectes alternatius i abordar a fons la formació de quadres per construir i mantenir una societat futura"**.

El protocol de col·laboració entre les Fundacions Emili Darder i Ateneu Pere Mascaró se signa a la primera reunió del Consell de les Fundacions el dia 7 d'abril del 2016 per part d'Antoni Marimon com a President de la Fundació Emili Darder i de Miquel Rosselló, President de l'Ateneu Pere Mascaró.

Des d'aleshores el **Consell**, format pels companys i companyes **Antoni Marimon, Miquel Rosselló, Lila Thomàs, Josep Valero, Joan Colom, Antoni Verger, Salvador Colomer, David Jordi, Pilar Arnau, Àlex Moll, Maria Antònia Carbonero, Jaume Ribas, Catalina Bover, Biel Mayol, Biel Pérez, Maria Salleras, Antoni Llompart, Tomeu Carrió, Miquel Àngel Llauger, Antoni Lluís Trobat, Xisca Mir i Bernat Aguiló**, s'ha convertit amb l'òrgan de decisió i direcció de les tasques de les Fundacions. Assisit, per l'execució quotidiana de les tasques, pel **Secretariat Tècnic**, compost per **Lila Thomàs, Antoni Ramis, Josep Valero, Miquel Rosselló, Tona Pou i Joan Colom**.

Aquest primer curs de treball conjunt suposa un impuls seriós per la feina de les Fundacions que no tan sols guanya en producció de projectes de feina sinó i sobretot en ampliar els sectors a qui s'arriba, millora la relació i coordinació amb molt de col·lectius i s'incrementa el suport de noves persones i col·lectius. Transcorregut aquest primer curs amb un balanç pensem que positiu, del que donem complida compta a la **Memòria del Curs 2016 – 2017** que adjuntem, volem iniciar una **nova fase** que suposi un bot qualitatiu per millorar de forma significativa l'eficiència i la repercussió pública dels treballs i objectius de les fundacions.

En primer lloc i seguint la proposta del Pla de Comunicació, elaborat per Alex Moll i Tona Pou i aprovat pel Consell de les Fundacions, es decideix un nom que identifiqui la unió de les dues fundacions i que faciliti la imatge del nou col·lectiu.

Partint del nom escollit: **Fundacions Darder–Mascaró**, de la nova imatge i de la unificació dels instruments de comunicació (*web, twitter, facebook..*) que ha construït l'àrea de comunicació, coordinada per Tona Pou, volem encarar aquesta nova etapa per què suposi alhora una continuïtat en la feina feta fins ara i també un impuls a totes les àrees i espais de feina i sobretot una major projecció pública. Volem arribar a segments de la població als que fins ara no hem arribat.

Per afrontar el programa d'activitats del curs vinent ho farem seguint l'esquema d'organització de les Fundacions, és a dir per Àrees:

... PER PENSAR MILLOR LA NOSTRA REALITAT I CONTRIBUIR ALS INTENTS DE TRANSFORMAR-LA

1. Àrea d'anàlisi de la realitat i elaboració d'alternatives.

Aquesta àrea la dividim amb els següents espais de treball:

- **Espai per la renovació i enfortiment del sindicalisme de classe.**

Aquest espai que ve treballant fa uns anys com a grup d'anàlisi del sindicalisme i la seva necessària adequació a les noves realitats imposades al mercat laboral pel neoliberalisme, ha elaborat i editat el document: Sobre el sindicalisme a les Illes, que fou presentat el 16 de febrer amb la presència d'un bon grapat de sindicalistes de diversos sindicats i el Conseller de Treball Yago Negueruela i que el podeu trobar a http://ateneuperemascaro.org/sites/ateneuperemascaro.org/IMG/pdf/document_definitiu_sobre_eL_sindicalisme-2.pdf.

Aquest document pretén ésser la primera aportació a un debat sobre el present i futur del sindicalisme que es completarà amb l'elaboració de comunicacions i el seu posterior debat a unes jornades que trauran unes primeres conclusions de l'esmentat debat. Aquest procés de debat serà coordinat per una comissió d'organització de les futures jornades de composició plural i que té com a objectiu impulsar un debat

que no sigui exclusivament entre sindicalistes, sinó entre el sindicalisme i l'esquerra política i social.

• Espai d'Història.

Després de l'organització de les I Jornades d'història del Moviment Obrer a Mallorca, coincidint amb el 90 aniversari de la inauguració de la Casa del Poble de Palma i la publicació de les seves comunicacions. Així com de les jornades "**Mallorca davant el centralisme**", en el marc dels actes organitzats per la comissió del Tricentenari i més concretament **coincidint amb els 300 anys de la proclamació del decret de Nova Planta**. Ens proposem les següents fites:

- L'organització de les **II Jornades del Moviment obrer a Mallorca. El moviment Obrer i les revolucions europees del 1917**", pel 23 i 24 de febrer del 2018.
- Editar el llibre de conclusions de les Jornades "**Mallorca davant el centralisme**" i organitzar actes de difusió d'aquest llibre i del "**La Casa del Poble i el Moviment Obrer a Mallorca**".
- Elaborar un guió d'un documental de la lluita antifranquista a les Illes, amb la col·laboració de David Ginard, Josep Vilchez i Pep Truyol.
- Seguir participant en els actes de Memòria històrica i molt especialment en els organitzats en el marc unitari de la comissió **24 de febrer**.
- Seguint una de les línies habituals de treball de les Fundacions, l'espai d'Història ha impulsat la creació d'una nova entitat, **El Centre de recerca i difusió de la lluita democràtica**. Una vegada acabada la tasca de constitució i legalització del mateix ara caldrà posar en marxa i promoure aquesta associació, a la que ens referirem més endavant

• Espai de construcció nacional i sobirania.

Aquest espai **format per un grup important de persones, entre elles joves que per ara treballen o estudien fora de Mallorca i que coordina el company Joan Colom** s'ha proposat realitzar un debat, obert al conjunt de la ciutadania, per reflexionar sobre els reptes passats, presents i futurs del mallorquinisme polític per adaptar-lo a les circumstàncies de les Illes Balears del segle XXI, precisament quan es compleixen 50 anys de la publicació de *Els Mallorquins* de Josep Melià.

Amb el nom de: **Un esberrany de País. La construcció nacional a les Illes Balears del segle XXI, es començà** aquest procés de debat amb les Jornades d'Inca del passat mes de novembre, amb més de trenta comunicacions, que es poden trobar a www.unesberranydepais.cat. Ara cal continuar el debat públic amb taules rodones, actes diversos, una enquesta, etc. que portarà a la redacció d'un document de caràcter programàtic que serà debatut a un simposi a finals d'any i les seves conclusions editades.

- ✦ **Espai per organitzar la commemoració del bicentenari del naixement de Carles Marx el 2018.**

Aquest espai s'ha constituït per **iniciativa del company Josep Traverso** per treballar amb els esdeveniments que s'hauran de celebrar amb motiu del bicentenari del naixement de Karl Marx.

- ✦ **Espai sobre els objectius de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides.**

La tasca d'aquest espai serà **collaborar amb membres de la Coordinadora d'ONGs de Cooperació** per elaborar una proposta d'adequació dels esmentats objectius a les Illes que pugui ésser presentada com a tal al Govern de les Illes Balears, una vegada hagi passat un procés de participació d'entitats socials i ciutadanes.

... PER IMPULSAR EL DEBAT DEMOCRÀTIC A LA NOSTRA SOCIETAT

2. Àrea de debat i divulgació.

Aquesta àrea té una consolidada experiència amb l'organització d'actes públics com:

- Jornades de reflexió i debat.
- Taules rodones i col·loquis
- Presentació i divulgació de llibres, revistes, audiovisuals, estudis...

L'objectiu és mantenir i impulsar aquesta línia de treball i en la nova etapa donar molta força al format de debats de grups no molt nombrosos, com el programa de sopar – tertúlia i promoure més activitats a la part forana per la qual cosa elaborarem un catàleg de temes a exposar com: presentació de llibres, exposicions, conferències sobre distints temes, etc...que posarem a disposició d'entitats i organitzacions dels distints municipis.

... PER CONTRIBUÏR A LA MILLOR FORMACIÓ DE QUADRES SOCIALS

3. Àrea de Formació.

Fins ara les activitats de formació fetes per les fundacions han estat puntuals i sense criteris estratègics de continuïtat. En aquesta nova etapa volem donar a la formació la prioritat que es mereix i caminar cap a la creació d'una escola de formació per una ciutadania lliure i alternativa: l'Escola Oberta Ciutadana.

S'ha creat un grup organitzador de l'Àrea per impulsar el seu funcionament, format per Xisca Mir, Antoni Ramis, Lila Thomàs i Josep Valero i coordinat pel company Antoni Ramis.

L'objectiu és oferir projectes formatius a MÉS per Mallorca, a les entitats socials que ho sol·licitin, i també dissenyar el mateix pla formatiu de les Fundacions. La formació podrà ésser de forma presencial o/i *on line*.

S'ha elaborat el document propi del grup que serveix com a referent per al mateix grup, així com a carta de presentació, tan interna com externa, del mateix; així com el primer Pla dinàmic (segons circumstàncies i prioritats algunes activitats programades no es realitzaran, mentre que d'altres no programades, si ho faran) de formació.

Actualment estam treballant en:

- La consolidació, creixement i organització del grup
- La planificació de "L'Escola de Tardor de MÉS de 2017" (finalitzat)
- Seguir preparant el Pla de Formació per al curs 2017-18, així com fent la programació d'algunes activitats del mateix Pla.

Segons el primer Pla de Formació elaborat pel grup organitzador els tipus d'activitats que es prepararen i s'oferiran seran: cursos, seminaris, jornades, conferències, tallers, excursions, unitats didàctiques, publicacions de formació....

... PER DONAR VEU A LES OPINIONS ALTERNATIVES

4. Àrea de comunicació.

Aquesta àrea està coordinada per Tona Pou i hi participa na Joana Catany.

La tasca prioritària és implementar el Pla de Comunicació aprovat pel Consell de les Fundacions. Partint del nom nou i la nova imatge cal unificar els instruments de comunicació que encara no ho estan. Això vol dir partint d'l'existent constituir i millorar una sola *web*, un *facebook* i un *twitter*.

Per fer visible la nova etapa de les **Fundacions Darder – Mascaró** se durà a terme una campanya de màrqueting forçosament modesta però eficient.

A part de valorar la nova *web*, *el facebook* i *el twitter* es treballarà per incrementar la presència a les **xarxes socials**.

Es posarà en marxa un **canal youtube** i la confecció d'**audiovisuals**.

Orgullosos especialment de la periòdica aparició de *L'altra mirada*, que ja va pel número 63 seguirem editant-la i millorant-la.

Per últim continuarem i en la mesura de les nostres possibilitats, incrementarem l'edició de llibres tant directament des de la nostra entitat o en col·laboració amb altres.

... PER CONTRIBUÏR A CREAR XARXA CÍVICA I SOCIAL DE PENSAMENT CRÍTIC

5. - Àrea de relacions sociopolítiques.

La vocació de les **Fundacions Darder–Mascaró** és mantenir relacions amb el màxim d'entitats de la societat civil del seu entorn sociopolític. Per la qual cosa es proposa mantenir i incrementar les relacions amb les següents entitats de fora de Mallorca:

- ✦ La Fundació CIEMEN
- ✦ La Fundació Irla.
- ✦ *Iratzar Fundazioa*.
- ✦ La Fundació Nexe.

- *Alkartasuna Fundazioa.*
- *EzkerraBerri Fundazioa.*
- Galiza Sempre.
- La Fundación Gaspar Torrente.
- La Fundacion Moncho Reboiras.
- *Arangiz Fundazioa.*
- *Ipar Hegoa Fundazioa*

Així com amb altres fundacions o entitats socials d'arreu dels Països Catalans, de l'Estat Espanyol, de la Unió Europea i internacionals.

Així mateix, conjuntament amb la Fundació *CIEMEN* i *Iratzar Fundazioa*, estem treballant amb l'objectiu de constituir una xarxa de Fundacions dels Pobles de l'Estat Espanyol.

En aquest sentit el passat mes de desembre celebrarem una primera trobada de fundacions dels pobles d'arreu de l'estat espanyol. La reunió fou convocada pel CIEMEN i es va fer a Barcelona. Assistiren fundacions de l'espai sobiranista, tres del món sindical i dos representant a organitzacions partidàries. Érem entitats de Catalunya, Mallorca, País Valencià, Euskadi, Galícia i Aragó.

Els dies 2 i 3 de juny d'aquest any s'ha repetit la trobada, també a Barcelona. Aquesta vegada a part del lògic intercanvi d'informació sobre la situació sociopolítica dels distints pobles que cada entitat representa es feren tres meses de debat, sobre el feminisme dins la construcció nacional, l'adequació del discurs sobiranista i el creixement de l'extrema dreta a Europa. També se celebrà un sopar – tertúlia sobre el procés independentista a Catalunya i la necessària solidaritat de tots els pobles. I així mateix els representants de les distintes fundacions visitarem a la Presidenta del Parlament Català per expressar-li el nostre suport.

La valoració d'aquestes dues trobades ha sigut molt positiva per part de tots els assistents i s'ha decidit donar-li continuïtat, fent dues trobades a l'any i cercant fórmules de coordinació.

Està prevista la III Trobada de Fundacions dels Pobles de l'Estat Espanyol el mes de desembre.

Així mateix a Mallorca mantenim relacions amb les entitats:

- **Fundació Gadeso.**

- Fundació Gabriel Alomar
- Palma XXI
- Collectiu Aurora Picornell

Per últim l'Ateneu Pere Mascaró, amb nom de les Fundacions té signat un protocol de col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears.

... PER A PARTICIPAR EN PEU D'IGUALTAT EN LA LLUITA DE LES PLATAFORMES PROGRESSISTES

6. Àrea de participació de Fundacions Darder – Mascaró dins entitats i/o plataformes plurals.

En alguns casos les Fundacions participen en plataformes plurals que aglutinen distintes entitats de la societat civil o formen part d'entitats de segon nivell i fins i tot en altres casos han estat les mateixes fundacions que han proposat i/o encapçalat la constitució d'aquestes entitats o plataformes.

Les Fundacions Darder – Mascaró destinen una a vàries persones al treball dins aquests col·lectius plurals i el Secretariat Tècnic és l'organisme encarregat de coordinar aquestes tasques. Actualment formen part de:

- **Plataforma contra el TTIP de Mallorca.**

És una plataforma que agrupa a una trentena d'entitats per a lluitar contra l'aprovació per part de la Unió Europea del tractat EUA, anomenat TTIP. Fundacions Darder – Mascaró participa activament de totes les activitats de la Plataforma que darrerament està treballant per constituir una Xarxa de Regidors contra el TTIP. També es mobilitza contra els tractats CETA i el TISA.

Pep Valero és el representant de les Fundacions a la plataforma.

- **Grup Renda Bàsica de les Illes Balears.**

Està format per set entitats i obert al voluntariat individual. Se dedica a popularitzar la proposta de Renda Bàsica Incondicional i Universal, com una proposta necessària per a Les Illes.

El grup treballarà amb la Comissió d'Afers Socials del Parlament, la proposta de conclusions de la Jornada Parlamentària sobre RBUI i en farà el seu seguiment.

Pep Valero representa a les Fundacions i Antoni Pons al Collectiu Alternatives.

• **Plataforma per la reforma del sistema de finançament.**

Aquesta plataforma està constituïda per unes 70 entitats de la societat civil i té un grup coordinador format pel Cercle d'Economia, CCOO, el Col·legi d'Advocats, Fundacions Darder – Mascaró, la CAEB i la xarxa EAPN.

Va consensuar un manifest que s'ha entregat en un acte públic al Parlament, s'ha aprovat a un plenari del Consell de Mallorca i s'està debatent i aprovant als distints ajuntaments de les Illes a instàncies de la FELIB.

El seu objectiu és mobilitzar a la societat civil i a les institucions per reivindicar un millor finançament per les nostres Illes. Aquest nou curs polític serà més necessari que mai, que tingui el màxim de suport popular possible.

La seva presència ha estat prou visible en la presentació del Règim Especial de les Illes Balears realitzat pel govern.

Representen a Fundacions Darder – Mascaró a aquesta plataforma els companys Miquel Rosselló i Pep Valero.

• **Collectiu Alternatives**

Després d'un any de presència i d'activitats del Collectiu, reflectida en la memòria d'activitats, es vol mantenir la dinàmica mensual del grup en base a les següents prioritats:

Presentar una proposta d'indicadors sintètics que permetin de manera àgil analitzar la conjuntura econòmica, social i mediambiental de la nostra comunitat, i permetre tenir un quadre de comandament per a facilitar la seva planificació estratègica.

Treballar en la realització de jornades d'estudi i debat. Realitzar la jornada sobre turisme de creuers. Aprofundir en els estudis sobre habitatge vacacional.

Participar en la dinàmica unitària impulsada per Palma XXI, de cara a establir un òrgan unitari de participació i control sobre el futur de Palma.

Participar en el debat del Pla General impulsat per l'Ajuntament de Palma.

Collaborar amb la Direcció General de Planificació Estratègica del Govern, si així ens ho demanen.

Participen activament en aquest collectiu els companys de les Fundacions Pep Valero, Jaume Ribas, Antoni Pons i Miquel Rosselló. Formen part d'aquest collectiu una quarantena de companyes i companys. El collectiu es caracteritza per la pluralitat de les persones que el formen i que representen sensibilitats diverses de l'esquerra política i social.

• **Mercat Social Illes Balears**

Des de l'Ateneu Pere Mascaró i la Xarxa REAS s'impulsa la creació de l'associació Mercat Social Illes Balears que aglutina una vintena d'entitats i federacions de l'economia social i solidària de Mallorca i Menorca i té com a objectiu impulsar i visibilitzar l'economia solidària i l'intercanvi econòmic i comercial dins aquest sector. Ha organitzat dues Fires del Mercat Social de Mallorca i prepara l'organització de la tercera pel pròxim mes d'octubre.

L'Ateneu Pere Mascaró, en representació de Fundacions Darder – Mascaró ostenta la secretaria de l'anomenada associació i en el seu nom hi participa Miquel Rosselló.

• **FIARE Banca Ètica**

També des de l'Ateneu Pere Mascaró i la Xarxa REAS es va treballar molt activament per constituir l'associació FIARE Illes Balears, que va promoure la constitució, a Mallorca i Eivissa de la cooperativa de crèdit Fiare Banca Ètica, que sorgeix de la fusió de *Banca Popolare Ètica Italiana* i de FIARE. Actualment té un centenar de socis a les Illes i uns 2500 socis a l'estat espanyol i conjuntament com a cooperativa de crèdit italo - espanyola uns 40.000.

Representa a Fundacions Darder – Mascaró al grup insular de Mallorca d'aquesta cooperativa en Miquel Rosselló i l'Ateneu Pere Mascaró n'és soci d'aquesta.

• **Comissió 24 de febrer**

Durant més de vint anys la Fundació Emili Darder ha organitzat cada any, un acte de reconeixement a Emili Darder, Alexandre Jaume, Antoni Ques i Antoni Mateu el 24 de febrer, data del seu afusellament a les tàpies del cementiri de Palma. Fa ja uns quants anys si sumà a aquest acte el STEI i l'Ateneu Pere Mascaró i a partir de l'any 2014 es constituí la Comissió 24 de febrer, formada per més de vint entitats polítiques i socials.

El seu objectiu és organitzar cada any aquest acte i altres que puguin tenir la mateixa matriu de defensa de la memòria democràtica, com actes de record del afusellament d'Aurora Picornell i les roges del Molinar o altres.

• **Plataforma 31D**

Aquesta plataforma es va organitzar fa més de vint anys per reivindicar el 31 de desembre com a Diada Nacional de Mallorca. Des de la seva constitució hi ha participat la Fundació Emili Darder, que des del darrers anys hi assistia també en representació de l'Ateneu Pere Mascaró.

D'ençà que el Consell de Mallorca ha declarat dia 31 de desembre com a data oficial de la diada de Mallorca, els objectius d'aquesta plataforma estan a debat. Des de les Fundacions apostem per ampliar substancialment la plataforma i canviar el seu objectiu que hauria d'ésser aconseguir que la diada del 31 de desembre sigui assumida per la majoria de la societat i se converteixi amb una diada reivindicativa i ciutadana.

• **Centre de recerca i difusió de la lluita democràtica.**

Des de l'espai d'història hem treballat per crear una entitat destinada a la investigació i difusió de la lluita antifranquista a les Illes. Darrerament s'ha constituït El Centre de Recerca i Difusió de la lluita democràtica. Formen part de la Junta Promotora per part de les Fundacions David Ginard, Miquel Rosselló, Antoni Marimon i Josep Vilchez.

Se pretén que formin part de l'associació tots els membres de l'espai d'història així com persones interessades en aquest tema. La voluntat

és impulsar una entitat plural i representativa d'aquest món.

- **Proposta de creació d'una associació de *Cohousig*.**

A iniciativa de Josep Ramon Balanzat i Antoni Pons les fundacions organitzaren una presentació al club Diario de Mallorca d'una experiència de la cooperativa Trabesol. A aquest acte més de 40 persones se mostraren interessades en estudiar la possibilitat de promoure una experiència d'habitatge col·laboratiu sènior a Mallorca.

Després d'algunes reunions s'ha constituït l'associació KANOSTRA HABITATGE COOPERATIU que estudiarà i en el seu cas implementarà l'esmentat projecte.

.. PER MILLORAR EL NOSTRE FUNCIONAMENT INTERN

7. Àrea d'administració, organització i funcionament.

La signatura del protocol i el treball conjunt de les dues fundacions ha donat els seus fruits. El Consell de les Fundacions s'ha reunit 13 vegades des de la seva constitució. El Secretariat **es reuneix** setmanalment. Així mateix comptem amb una responsable de comunicació, na Tona Pou i un company, en Pere Morell que dóna un suport tècnic puntual.

Comptem amb una assignació econòmica de MÉS, que es decidirà als seus pressuposts anuals. Continuem rebent la subvenció de l'estalvi ètic de Caixa de Colònia, que encara que és petit ens ajuda a continuar finançant les nostres activitats.

Però l'aspecte més positiu aconseguit fins ara és l'augment de persones voluntàries que s'han incorporat tant al Consell de les Fundacions, al Secretariat Tècnic, com a les àrees i espais de treball.

Tenim previst la constitució d'un grup d'amics de les Fundacions per col·laborar de la forma que considerin oportuna, econòmicament o en treball voluntari.

Ens plantegem a la nova etapa millorar el finançament, millorar els instruments de comunicació, seguir augmentant el nombre de voluntaris, seguir incrementant la nostra presència a la part forana i connectar i obrir la col·laboració amb grups similars a Menorca, Eivissa i Formentera.